

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΟΝΤΖΟΥΕΥΧ

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Ήταν όγδοι ή όγρη το βράδυ και κοιρασιμένοι ήπει' άπ' τη δουλειά μας όλοκληρης ήμέρας στους άγρους, ό Ρενό κι' ό κοινάδος του, οι χτηματιές της Μπουσιαιέρι, ήζαν άποκολληθεί στο τραπέζι, ένδι ή γυναίκες τους, νυσταχημένες κι' αώτες, μάξεναν τά πάντα.

Ήξανα ήνας ένδοτος χήπος στην πόρτα ήσανε τους δύο άντρες να ξενιόσουν.

Ποιος να ήνε τέτοια όρα; μωχρησε ό Ρενό. Και, κοιτάζοντας, τράβηξε προς την πόρτα, την όποια άνοιξε. Τότε στο κατώφλι της, παρουσιάστηκε ήνας άντρας ψηλός κι' άδύνατος, με γροθία καίλια.

— Τι θέλεις; τον ρώτησε άπότομα ό Ρενό. Δέν άνησυχούν ήται τον κόσμο τη νύχτα.

Χωρίς να δώσει προσοχή στον άγριο τόνο του χωρικού, ό άγνωστος, ρώτησε:

- Έδώ δέν κάθεται ό υπάλληλος Μπουσιαιέ; ;
- Γιατί φράξ; ;
- Γιατί ήζω κάτι πολύ ένδιαφέρον να του άνακουώσω...
- Άκού εν' ήτσι, ήρξαμε πολυ άργά... Ό υπάλληλος Μπουσιαιέ πέθανε ήδω και δεκαπέντε χρόνια...

Ή ήνοια του Ρενό, ή Μαριέττα, ή όποια στεκόταν κοντά στην πόρτα, ρώτησε τον ξένο με τη σειρά της:

— Μπορείτε να μιλήσετε σέ μας... Έγώ ήμια ή κόρη του υπάλληλου Μπουσιαιέ, κι' ή αδελφή μου πάλι βρίσκεται στην κοινάδα... Ζούμε ήδω, στο σπίτι του αματωή του πατέρα μας, μαζί με τους συζήγους μας...

— Τότε, μπορώ να μιλήσω σέ σας...

— Έ, τότε, είτε ό Ρενό, ήμια μένα και κί-ήσες...

Ό ξένος, προχώρησε άνάμεσα στους χωρικούς του τον κίτταξο με δυσαπία, κάθισε σέ μια καρέκλα, κοντά στο τραπέζι και ήπε, άπεφινόμενος προς τις γυναίκες:

— Σας φέρνω νέα άπό τον άδελφό σας, το Ζάν-Λουί...

— Τον άδελφό μας!... φώναξε ή Μαριέττα κατάληκτα. Μά, ό δυστυχισμένος πέθανε πρό είκοσι χρόνων... Κάθηκε στην έστρατα του Ναπολέοντος στην Ίσπανία κι' άπό τότε δέν ξαναγίρσε πάλι...

— Ήσιον στρατιώτης του, είτε ό άγνωστος. Πολυήσαμε στην Ίσπανία πλάι—πλάι. Στο Μπιλέν αχμαλωτιστήκαμε μαζί... Έπει' άπό πολλά χρόνια, ήγώ κατάρθισα να δουλειέσω και να ξαναγίρσω στη Γαλλία... Κι' έπειδή δουστρακα στον άδελφό σας, να δώ την οικογένειά μου και να της μιλήσω κι' αυτόν, κι' αυτό ήδω ήδω... Τον άφησα ήδη κι' άποκαταμένο να ορισανδενήσει τά πάντα και ν' άναστήσει την ήλευθερία του...

Ό ξένος, σώπασε λίγο και ήπειτα, με γλυκιά φωνή, ρώτησε:

- Αισιόν, ό υπάλληλος Μπουσιαιέ πέθανε... Και ή γυναίκα του...
- Πέθανε κι' αυτή πρό πέντε χρόνων... Δέν ήκανε άλλο παρά να σκεφτείται ή δυστυχισμένη το γιό της κι' ή θλίψη του χωμού του την έσκώωνε...

— Ό!... άναστήναίξε βαθεία ό άγνωστος. Μέσα σέ είκοσι χρόνια πέθαναν όλοι... Ήθη ήδω κι' όλα μου φαίνονται ξένα!...

Και καθώς σκέταζε το πρόσωπό του με τά χέρια του, έτοιμος να κλάψη, ή μεγαλείτερη άπό τις αδελφές, ή όποια δέν είχε πάψει να τον κίτταξη όλη αυτή την όρα, φώναξε:

- Μά επό ήσαι ό άδελφός μας!... Έσύ ήσαι ό Ζάν-Λουί!...
- Έ, λοιπόν, και!... φώναξε ό ξένος. Έγώ ήμια ό Ζάν-Λουί, και ήθη να ξανατάρω τη θέσι μου στο σπίτι...
- Ό δυστυχισμένος πείραμε με ήζωξη ένδοσιασμού με την αποκάλυψη του αυτή. Πείραμε να ήη διάρα, χέρια ν' απλώνονται ήγκάρδια προς αυτόν, άγκυαίξες ν' άνοιγουν...

Μά ήμειναν όλοι σιωπηλοί, παραδομένοι ήξαρνα σέ βαθείξ σκέψεις.

Ό Ζάν-Λουί τους κίτταξε άσθηρά, κατάληκτος για τη σίασι τους και νωθόντας ντροπή για λογαριασμό τους.

Τότε ό Ρενό, του ήκανε μιά ήρωτη, μέσα στην όποια διερχόμενε όλες του τις σκέψεις:

— Και πώς τ' άποφάσισες ν' άρήσης το στρατό;

— Υπηρετίσκα περισσότερο άπ' όσο ήσπετε να άσθητήσω, άπάντησε ό Ζάν-Λουί.

— Ναι, αυτό εν' αλήθεια... Μονάχα όταν ήνε κανείς στο στρατό τρέπει, ντύνεται και κοιμάται, με ήξοδα του Κράτους. Έτσι, αυτός δέν ήζει κανένα ήξοδο... Έδώ, στην ήξωξη, όλα ήνε πανάκριβα... Και τι θα κάμεις μαζί με μας!... Έσύ δέν θα ήξεις να όδηγησεις ούτ' ένα κάρο. Έτσι δέν ήνε!... Πήρασες όλη σου τη ζωή, τρέζοντας στις τέσσερες άκρες του κόσμου...

Ό Ζάν-Λουί, ήρξε ν' άγκαλιόνη μέσα στα μάτια των αδελφών του μιά λάμψη αισθησις, που θα τον παρηγορούσε για όλη αυτή την ταπεινότητα που άντιτάραζε ήρωα του... Μά δέν σινάντησε παρή πρόσωπα ζώων σιωπηλών και χωρίς ήξαρνα... Οι άντρες ήσαν οι μόνοι ήνετιάδες ήκει μέσα... Ή γυναίκες δέ, ήζαν διαταίωμα ούτε να μιλάνε, ούτε να σκέπτονται...

— Μά, είτε κίτταζόντας τις κατά πρόσωπο, δέν ήζω κι' ήγώ το μεριδιό μου άπ' την κληρονομία του πατέρα μου;

Ό Ρενό, ό άρχηγός της οικογενείας, λίγο ήλειρε να πέση ζωό... Τόσο αυτή ή ήρωτηξ—την όποια όπισσο επρόβλεπε—τον έτόραξε... Σκεφθήκε μανιασμένος να άρξασε να κόβη βόλτες νευριός.

— Α!... φώναξε. Το μεριδιό σου δέν υπάραξει πάλι!... Δεκαπέντε χρόνια τώρα, ήγώ δουλεύω ήδω πέρα, με τον ήδωτό μου!... Έγώ σορωίξ το χέρια μου για να γίνον ενήρα τα χωράρα.

Έγώ κατάρτηρα την ήγεια μου, δουλειόντας σ' αυτά... Νομίζεις πως τά ήκανα ό!... αυτά, γρά να παρουσιάσής έσι, ό άγνωστος, ήνα καιλό βράδυ και να μού πής: «Ό!... αυτά, ήνε διαά μου!...». Όχι, μά την πίστη μου!... Τόσο το χειρότερο για μένα, άν νομίσασε πως ήγες πέθανει και το μισάσαμε όλα μετάξ μας!... Τι δουλειά ήγες στην Ίσπανία!... Ποιούς λογαριαμούς πήγες να ήκαθώριξς ήκει με τον αιώρατόρα σου!... Έπειτα, ήγώ πούλησα πολλά χτήματα κι' άγόρασα άλλα κι' ήτσι δέν ήξωσι τί άπομείνει άπ' την κληρονομία του πατέρα σου!...

Μιλούσε με πάθος, χωρίς ν' άναστή, κι' ήλειρε τά λόγια, όπως τούθουσαν στο στόμα... Οι άλλοι τον άνογαν και τον έπιδωκαίμαζαν, κινούντας το κεφάλι τους...

Μισροτά σ' αυτή την ήζηρότητα, ό Ζάν-Λουί κμανόνα άπαθής. Σάν να ήηλε μάλιστα να τους ήξερθηση άσθια, επανέλαβε:

— Όπίσσο, ήγώ ήμια ό γιός του υπάλληλου Μπουσιαιέ!

Τότε ή αδελφές του με μιά φωνή κι' ή δύο φώναζαν:

- Κ' ήμεις ήμιασε ή κόρες του...
- Ό Ζάν-Λουί τις κίτταξε θλιβερά, χωρίς δαγί... Ή τελευταία του ήλιδα, ν' άσώση δηλαδή, μά ήξέ στωγής, μια κρανηγή της γρηξής, ήνα κίλιό όλο του-λάχστον, άπ' το στόμα αυτόν των πλασιότων, που ήζαν το ήδιο ήμια μ' αυτόν, που ήζαν πεί το ήδιο γάλα—ή τελευταία αυτή ήλιδα, ήχε διαλυθεί...

Ή αδελφές του άποτελοσαν τώρα μέλη μιάς άλλης οικογενείας, της όποιας κπασθηόζαν τά συμφρόνα. Ή οικογένεια Μπουσιαιέ δέν ήθη πεία. Όχι μόνο ήξε πάψει να ήνε ό άδελφός που άγαπούσαν άλλοτε, μά ήχε γίσει ό ήθρός, έναντιον του όποιον έννομιόνταν όλοι. Ή συμπεριφορά τους αυτή, τον ήκανε να ντροπέτα... Καταλάβαινε ότι ή αδελφές του, όχι μόνο λυπότουσαν για την έστρατορή του, αλλά και θά τον ήξερτονόντουσαν μ' ενχαιριστήα τους.

Κι' όμως αυτός ό δυστυχισμένος, καθ' όλη τη διάρκεια της σκληρής του αχμαλωσις δέν όνειροτόνα, παρά τά χέρια τους και τις περιουήσεις τους, που θά τον ήκαναν να ήρημονήση τά βασάνια του και τις συμφορές του!...

Ό!... γιατί να μην ήνε άκολούθησει κι' αυτός τον πατέρα του και την μητέρα του στον ήερο!... Γιατί να καταβάλη τόσους κόπους και τόσους άγους, μόνο και μόνο για ν' ήξαιδή τους δικούς του, οι όποιοι τον θεορούσαν τώρα σάν ήθρό τους... Καλύτερα δέν θα ήταν να πάρη το ραβδί του και να φύγη πάλι!...

Και όμως, ήχε διασχίσει τόσες χώρες για να τους ήναίδη... Πώς θα ήρενε πάλι πίσω; Έξ' άλλου, τι τον ένδιέφερε το χέρμα!... Μπορούσε να τ' άρηση σ' αυτά τά άρτακτικά δονα... Έτσι, ίσως να ήβρισκε κοντά τους τό

Ό ξένος κάθισε σέ μια καρέκλα κοντά στο τραπέζι και ήπε...

ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΦΙΛΗΜΑΤΟΣ

Οι άναγνώστες μας δεν πρέπει να παραξενευτούν όταν μάθουν ότι το φίλι δεν είχε ακόμη γνωστό σ' όλους τους λαούς της γης και ότι υπάρχουν στην εποχή μας άνθρωποι, οι οποίοι, αντί του φιληματος χρησιμοποιούν άλλα μέσα για να εκδηλώσουν την αγάπη τους.

Έτσι, οι κάτοικοι της Αυστρίας, όταν θέλουν να δείξουν τρυφερότητα, δεν φιλούνται, αλλά... τριβούν τις μύτες των!

Άλλα επίσης λαοί, ημάςροι όμως, σε παρομοία περίπτωση τριβούν διάφορα μέρη του σώματος με το χέρι τους ή αγγίζουν το πρόσωπό τους με το πόδι, κ. λ. π.

Μολταναίτα, το φίλι ήταν γνωστό από παλαιωτάτων χρόνων στους άποσδηρτοτε πολιτισμένους λαούς.

Η Άγία Γραφή, στο περίφημο «Άσμα-Άσμαίτων» του Σολομώντος, περιγράφει έναν θαυμάσιο θηνο στο φίλι, στο οποίο αποδίδει ένα ποσό πολιτικά επίθετα.

Άλλα, μήπως κ' ή Κανή Διαθήκη δεν αναφέρει ότι, αντί ενός φιληματος έπρόδωσε ο Ίούδας το Διδάσκαλό του;

Οι ποιητά της αρχαίας Ελλάδος και της Ρώμης, άφιρσσαν στο φίλι τους καλύτερους των στίχους.

Ο θείος Όμηρος μάλιστα αναφέρει κάποιον ότι, όσάκις οι θεοί βρισκόγονταν στις καλές των αντίπαλλων με τις θεές γλυκά φίληματα.

Ο Όρατιος και ο Όβίδιος, κάνουν σε πολλά μέρη των θαυμασίων ώδων τους λόγο για το φίλι, το οποίο δναμάζον δώρο των θεών.

Κατά το Μεσαίωνα έπιγραφοίσε στη Γερμανία ένα περίεργο έθιμο, σύμφωνα με το οποίο, όσάκις έμπαινε στο σπίτι ένας ξένος, ή μητέρα κ' ή κόρη του σπατιού ήταν έπιχρησμένους να τον φιλήσουν!

Επίσης, κατά την ίδια εποχή, στην Άγγλία το φίλι είχε γεννηθεί τόσο ποσό, ώστε το μετεχειρίζοντο όπως έχουμε σήμερα τη χειροψία.

Στις χρονονικές συνειρηλώσεις, μάλιστα, συνιηόζονταν, όταν ή νύκτα τελείωνε το χορό, να... φιλείη τον καθάτερο της μ' ένα φίλι!

Επίσης, κατά το γάμο, ο παπάς, μετά την τέλεση του μυστηρίου, είχε το δικαίωμα να φιλή ήμ μόνο τη νύφη, αλλά και την... κομπάρα, όταν ήταν άνάπαιτη.

Υπήρξε μάλιστα εποχή, κατά την οποία οι κομμειόμενοι, άφρνεσε και θήλεις, των άλλων χορών, έφρνεσαν στο Λονδίνο για να μάθουν τον καλύτερο τρόπο... άσπασμού.

Κάποιος Άγγλος ιστορικός αναφέρει ότι στην Στοχόλμη προσκελήθη κάποτε ένας Λονδινεύος καθηγητής για να μάθη τις νιφές της εκεί άριστοκρατίας πώς... να φιλούν!

άσπλο που τόσο το είχε λαχταρήσει... Έτσι θα μπορούσε να πεθάνη σ' αυτό το μαρό χοριό, όπου είχε γεννηθεί.

Και ενώ ο Ρενό, έλεγε μανιασμένος: — Άν θέλεις, πάμε και στα διάσθημα... 'Ο Ζάν - Λουί είτε γαλήνια:

— Δεν ήθα εδω για να ταραξω τη γαλήνη σας... Άς αφήσουμε τα πράγματα όπως είναι... Δεν σάς ζητάω λογαριασμό για τίποτε... Έγώ έχω χρήματα δικά μου που μου φτάνουν για να ζήσω... Δεν έχω λοιπόν την ανάγκη σας... Το μόνο που θέλω, είναι να με κρατήσετε κοντά σας... Και μεθαίωμο όταν πεθάνω σε σάς θ' αφήσω την περιουσία μου, που είναι εκατό χιλιάδες φράγκα...

Άμέσως τα πρόσωπα όλων άλλαξαν έκφραση. Είχε εκατό χιλιάδες φράγκα!...

— Τώρα μιλάς λογικά, του άπάντησε ο Ρενό. Τώρα θα ήδης ότι κ' έμεις δεν είμαστε άγριοι... Δόσ' μου το χέρι σου άδελφέ μου! Ναι, θα ζήσουμε όλοι μαζί και θα περάσουμε με χαρά...

Και, άπειθυμένους προς τη γυναίκα του, επρόσθεσε:

— Μαριέττα, φέρε όπι καλό έχεις στη κοιλίνα για να φάν ή αδελφός σου!... Φέρε και με μπιτλίνα κρασί για να ποίμε στην ύγειά του βουκόλακα... Κι' αθίρο θα κάνουμε μαζί με βόλτα στο χωριό... Ζή ακόμα κάποιος γέρος αυτοκρατορικός, ό οποίος θα χωρή πολύ ξυναβλέποντας το γυπό του Μπουσιέ, στρατιωτή του μεγάλου αυτοκράτορος!... Είς ύγειαν, λοιπόν!...

Και ήφωσε το ποτήρι του.

'Ο Ζάν-Λουί ήφωσε το δικό του και, καθώς το έφρεσε από χείλη του, ένα δάκρυ έπεσε μέσ' στο κρασί του.

ΜΟΝΤΖΟΥΕΥΧ

ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ ΚΙ' ΟΣΑ ΔΙΑΛΕΓΟΥΜΕ...

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

'Ο Πιρών περι της Άκαδημίας. Τι θέλωγε και τι θέ άπαντεύσαν. Πώς εκδηλώθηκε τους κατοίκους της Μπών. Γιατί κατέστρεψε τα γαϊδουράγκαθα. 'Ο Μπωμαρκουάι δεν διει δακνεικά. Μιά ξυληνη άπάντησής του. Οι σωματοφύλακες της... Τύχης, κτλ. κτλ.

'Ο γνωστοτάτος Γάλλος σατωρικός ποιητής Πιρών, έλεγε ότι είχε έτοιμάσει από πριν το λόγο που έπρόκειτο να άπαγγείλη όταν θάμπαται στην Άκαδημία, καθώς και την... άπάντησή που θα τούκανε ό πρόεδρος του ίδρυμάτος.

— Μόλις άρχίσει ή συνεδρίαση, έλεγε ό Πιρών, θα σπρωθώ από τη θέση μου, θα δγαλώ το σκεύδρο μου και θα είπω: —Κύριοι άκαδημαίκοι, σάς εύχαριστώ πολύ για την τιμή που μου κάνετε να με δεχτήτε μεταξύ σας... Κατόπιν θα σπρωθώ ό πρόεδρος και θα πη: —Μά δεν αξίζει δά και τον κόπο!... *

'Ο Πιρών δεν μπορούσε να χωρήσει τους κατοίκους της πόλεως Μπών της Βουργουνδίας, γιατί σφύριξαν άγρίως ένα έργο του, το οποίο είχε παρασταθεί στην πόλη τους. Γι' αυτό περίμενε εύκαιρία να τους εκδικηθή, πράγμα που δεν άγγισσε να γίνει.

Μιά μέρα, ό Πιρών βρισκόταν στα πρόθυρα της Μπών. Γι' αυτό της περάση ή ώρα, χτυπούσε και πετούσε με το μπασιτόν του τ' γαϊδουράγκαθα που ήταν φυρμονίνα εκεί γύρω. Τη στιγμή αυτή, έφερε να περνά από εκεί ένας ντόπος, ό οποίος τον άναγνώρισε και τον ρώτησε τί κάνει.

— Δεν βλέπετε, φίλε μου; του άποκρίθηκε ό Πιρών. Βρισκόμα κ' έπιτόλμη κατάσταση με τους σωματοφύλακες σου και τους καταστρέφο... τα τρώμα!...

'Ο Σατωβαριάνδος πήγε με μέρη να έπισκεψή το βασιλεία της Γαλλίας. Βλέποντας όμως ότι τον είχαν περιτριλιώσει ένα πλήθος άδλοζώνων είτε εφρονικά!

— Ίδου ό σωματοφύλακες της... Τύχης!...

'Ο περίφημος Γάλλος συγγραφέας Μπωμαρκουάι δέχτηκε με μέρη στο σπίτι του την έπισκεψη ενός φίλου του.

— Άγαπητέ μου, του είτε ό τελευταίος, είναι ανάγκη να μου δανείσετε δέκα χιλιάδες λίρες, τις οποίες θα σάς έπιστρέφο ύστερ' από δύο μήνες.

— Κύριε μου, του άπάντησε ό Μπωμαρκουάι, είμαι βέβαιος ότι άμα λήξει ή προθεσμία των δύο μηνών και δεν μου έχετε πληρώσει το χρέος θα μαλώσουμε. Δεν είναι προτιμότερο λοιπόν να μαλώσουμε από τώρα;...

Μιά μέρα ό Γάλλος άξιωματικός και ποιητής 'Οδινέ, συζητούσε μ' έναν φίλο του και του είτε:

— Έγώ, φίλε μου, δεν τρώωμο την πένα μου, παρ' ό μόνό με το σπαθί μου, — Τώρα καταλαβαίνω, άγαπητέ μου, γιατί γράφεις τόσο άσχημα! του άπάντησε άμέσως ό συνομιλητής του.

Κάποτε ή κόμισσα Ροίμφορντ, διοργάνωσε στον λόγρο του Σαιν-Λέ, όπου είχε καλέσει άρκετούς φίλους της, με θεατρική παράσταση. Στην παράσταση αυτή παρευρέθησαν και άρκετοί χωρικοί της περιφερείας, οι οποίοι πήγαν εκεί κατόπιν προσκλήσεως της ευγενούς πυργουδεσποίνης, ή οποία ήθελε να τους διασκεδάση και αυτούς.

Μετά το τέλος της παραστάσεως, οι χωρικοί άνήγγειλαν στην κόμισσα ότι ήθελαν να την ίδουν. Αυτή παραξενεύτηκε στην άρχη για την άπαιτήσή τους, αλλά έπειθό φανόσθηκε ότι έπαθθησαν να την εύχαριστήσουν, έδωσε την άδεια να τους έπιτρέψουν να μπειν στην αίθουσα που βρισκόταν.

— Τι με θέλτε, φίλοι μου; τους ρώτησε τότε, μοποστά στους προσκαλεσμένους της.

— Ερχομάστε, κυρία, για να ζήτησουμε την άμοιβή μας, είτε ό έπιπεραλής των χωρικών.

— Την άμοιβή σας; Δεν σάς καταλαβαίνω!... Τι κάμπετε για να σάς πληρώσω;...

— Μά... καθήσαμε ως το τέλος της παραστάσεως του έργου... για να σάς εύχαριστήσουμε!...

'Ο γνωστός Γερμανός δραματικός συγγραφέας Γεράρδος Ξάουπμαν (Ξένη γελιογραφία)

